

مطابقت تجهیزات بازی کودکان در پارک‌های عمومی شهر گناباد با استانداردهای ملی اینمی: یک مطالعه موردی

محمد حسین بهشتی: دانشجوی دکتری مهندسی بهداشت حرفه‌ای، مرکز تحقیقات توسعه اجتماعی و ارتقاء سلامت، دانشگاه علوم پزشکی گناباد، گناباد، ایران
روح اله حاجی‌زاده: دکتری مهندسی بهداشت حرفه‌ای، گروه مهندسی بهداشت حرفه ای، دانشکده پیراپزشکی و بهداشت، دانشگاه علوم پزشکی زنجان، زنجان، ایران

علی عالی: گروه بهداشت عمومی، دانشکده بهداشت، مرکز تحقیقات عوامل اجتماعی مؤثر بر سلامت، دانشگاه علوم پزشکی گناباد، گناباد، ایران

یوسف فقیه نیا ترشیزی: دکتری علوم کامپیوتر، مرکز تحقیقات بهداشت کار، دانشگاه علوم پزشکی ایران، تهران، ایران

سیداحسان سمانی: (نویسنده مسئول) دانشجوی دکتری مهندسی بهداشت حرفه‌ای، مرکز تحقیقات علوم بهداشتی، پژوهشکده اعتیاد، دانشگاه علوم پزشکی مازندران، ساری، ایران
samaeiehsan89@gmail.com

چکیده

کلیدواژه‌ها
استاندارد،
سرسره،
ایمنی،
تجهیزات،
پارک،
کودکان

تاریخ دریافت: ۹۷/۰۲/۳۰
تاریخ پذیرش: ۹۷/۱۲/۲۱

زمینه و هدف: حوادث ناشی از تجهیزات بازی کودکان تهدیدی جدی برای سلامت کودکان تلقی می‌شود این‌سازی این تجهیزات مستلزم رعایت استانداردهای اینمی است. هدف مطالعه حاضر تعیین میزان مطابقت اینمی تجهیزات بازی کودکان در پارک‌های عمومی شهر با استانداردهای ملی اینمی است.

روش بررسی: پژوهش حاضر از نوع کاربردی است که با ترکیب روش‌های توصیفی و پیمایشی و بهره‌گیری از کارشناسان و استانداردهای اینمی مربوط به تجهیزات باز کودکان در مقطع زمانی پاییز و زمستان ۱۳۹۶ در پارک‌های عمومی شهر گناباد صورت گرفت. در این مطالعه کلیه تجهیزات بازی کودکان موجود در پارک‌های عمومی شهر گناباد، شامل سرسره، تاب و الکلنگ به صورت تمام‌شماری مورد بررسی قرار گرفتند ارزیابی میزان اینمی تاب، سرسره و الکلنگ‌ها به ترتیب بر اساس الزامات استانداردهای ۶۴۳۶-۳، ۶۴۳۶-۶ و ۶۴۳۶-۲ موسسه استاندارد و تحقیقات صنعتی ایران انجام شد.

یافته‌ها: بر اساس نتایج مطالعه حاضر در مورد تاب‌ها در ۱۱ مورد از الزامات استاندارد ۶۴۳۶-۲ عدم انطباق وجود دارد. به طور کلی فاصله بین نقاط آویز با الزامات استاندارد مقایرت دارد. حداقل فاصله افقی بین نشیمنگاه‌های ۲ تاب مجاور رعایت نشده است. میزان فاصله تاب‌ها از سطح زمین کمتر از حد استاندارد است. فاصله افقی بین کاره نشیمنگاه تاب و ساختار مجاور مطابق استاندارد نیست. نتایج ارزیابی سرسره نشان داد که در ۲۵ مورد از الزامات استاندارد ۶۴۳۶-۳ عدم انطباق وجود دارد. در ۶۵٪ سرسره‌ها میله افقی محافظه برای قسمت باز دسترسی تهیه نشده است و در ۷۵٪ آن‌ها ارتفاع میله افقی محافظه در حد استاندارد نمی‌باشد. در ۸۰٪ سرسره ارتفاع محافظ پهلوی بهخش شروع سرسره متصل برابر ۵۰۰ میلی متر نمی‌باشد. در ۶۰٪ سرسره‌ها بهخش شروع آن‌ها دارای طول حداقل ۳۵۰ میلی متر نمی‌باشد. در ۷۵٪ آن‌ها انتقال بهخش سرین به بهخش خروج با تغییر شیب ناگهانی انجام می‌شود. در ۵۵٪ سرسره حداقل طول بهخش خروج مطابق استاندارد نمی‌باشد. نتایج ارزیابی الکلنگ‌ها نشان داد که به طور کلی در ۹ مورد از الزامات عدم انطباق وجود دارد. به طور کلی زمین الکلنگ دارای سطح جذب ضربه و حفاظ پشتی مناسب نمی‌باشد. میرایی بسیار کم الکلنگ باعث شک ناگهانی می‌شود. برای هیچ کدام از الکلنگ‌های بررسی شده جای پای مناسب در نظر گرفته نشده است. در تمام پارک‌ها پشتی نشیمنگاه دارای پیش‌آمدگی است و گرد نشده است.

نتیجه‌گیری: نتایج مطالعه حاضر اینمی و ارتقاء سطح اینمی تجهیزات بازی کودکان تأکید دارد و ارتقاء سطح اینمی تجهیزات بازی کودکان را به عنوان یک ضرورت بیان می‌کند. طراحی سرسره‌ها و همچنین اصلاح زمین‌های تجهیزات بازی کودکان بر اساس استانداردهای مربوطه در اولویت می‌باشد.

تعارض منافع: گزارش نشده است.

منبع حمایت کننده: مرکز تحقیقات توسعه اجتماعی و ارتقاء سلامت معاونت پژوهشی دانشگاه علوم پزشکی گناباد.

شیوه استناد به این مقاله:

Beheshti MH, Hajizadeh R, Alami A, Faghihnia Torshiz Y, Samaei SE. Compliance of children's play equipment in urban parks of Gonabad with national safety standards: A case study. Iran Occupational Health. 2019 (Aug-Sep);16(3):13-25.

* منتشر این مقاله به صورت دسترسی آزاد مطابق با CC BY-NC-SA 3.0 صورت گرفته است

مقدمه

منجر به مراجعه به بیمارستان شده ، به دلیل وسایل بازی بوده است(۱۰). همچنین در مطالعه‌ای که رحمانی در سال ۲۰۰۲ بر روی داده‌های ثبت شده سال‌های ۲۰۰۰ تا ۲۰۰۱ در بیمارستان دانشگاهی آفاخان در کراچی پاکستان انجام داد مشخص شد که از ۱۴۱۲ مورد مراجعه کودکان آسیب‌دیده، ۱۶٪/۲۹ موارد ناشی از آسیب‌های اتفاق افتاده در زمین‌های بازی بوده و این دسته از موارد بعد از آسیب‌های اتفاق افتاده در منازل، رتبه دوم را به خود اختصاص داده است. از بین صدمات مربوط به زمین بازی نیز ۸۶٪/۲۹ موارد ناشی از افتادن از پله‌ها گزارش شده است که عمدتاً منجر به صدمات سر و اندام فوقانی گردیده است(۱۱). عدم مراقبت و نگهداری تجهیزات پارکی باعث شده است که مخاطرات ناشی از حرکت، دویدن و راه رفتن بر روی کفپوش‌های نصب شده در محوطه‌های بازی، وجود داشته باشد مشکلات ایمنی باعث نگرانی مادران از بازی کودکانشان در پارک‌ها شده است(۵).

آسیب‌های کودکان قابل پیشگیری هستند، اما در اغلب مناطق دنیا عامه مردم، سیاست‌گذاران و ارائه‌دهندگان خدمات بهداشتی و درمانی به آن‌ها کم توجه‌اند. همان‌گونه که محیطی ایمن، مطمئن و پایدار پیش‌نیاز جامعه سالم است، کودکان شایسته بیشترین سطح سلامتی و زندگی در محیطی ایمن هستند. پیشگیری از آسیب‌های کودکان مسئولیت بزرگی است که نیازمند تعهد و مشارکت کامل مجموعه گسترده‌ای شامل دولت، سازمان‌های ملی و بین‌المللی، خانواده‌ها و حتی کودکان است. آسیب‌های کودکان باید از اولویت‌های اساسی سلامت همگانی باشند.

پارک‌ها، محل بازی و فعالیت کودکان است از این رو ایمن‌سازی این محیط‌ها که به نوعی یک محیط کار اجتماعی محسوب می‌شوند از الزامات برنامه‌ریزی‌های محیطی است. کودکان به جهت روح با نشاط و جسم سرشار از انرژی و بنا بر اقتضای سن و عدم آگاهی از خطرهای بالقوه‌ای که در بازی با وسایل آنان را تهدید می‌کند مسئولیت سنجینی را متوجه دست‌اندرکاران تجهیز و آماده‌سازی خدمات تغیری می‌نمایند. از این رو ایمن‌سازی این محیط‌ها از الزامات برنامه‌ریزی‌های محیطی است. فراهم‌سازی شرایطی کیفی و پایدار برای محوطه‌های بازی پارک‌ها جهت ارتقا سطح ایمنی و

آسیب‌های ناشی از حوادث از علل اصلی معلولیت، ناهنجاری‌های دائمی و مرگ در کودکان است. در حال حاضر مفهوم ایمنی بیشتر برای صنایع و افراد شاغل در محیط‌های کاری مطرح است ولی مکان‌هایی در خانه و خارج برای کودکان وجود دارد که بالقوه خطرناک و آسیب‌زا هست. یکی از این مکان‌ها پراهمیت برای کودکان، پارک‌ها و مکان‌های بازی می‌باشند. در همین راستا بی‌تر دید ایمنی کودکان مستلزم ایمن‌سازی وسایل و تجهیزات بازی نیز خواهد بود (۱-۴).

زمین‌های بازی در حالی که باید فعالیت‌های جسمی، فکری، هیجانی، اجتماعی و خلاقانه کودکان را سبب شود از طرفی نیز باید محیط‌هایی سالم و ایمن را برای کودکان فراهم کند به‌طوری که کودکان بتوانند در سطحی از ایمنی قابل قبول در این‌گونه محیط‌ها بازی کنند. با این حال آمار مربوط به حوادثی ناشی از تجهیزات نایمن پارک‌ها و فضاهای بازی، تهدیدی جدی برای سلامت کودکان تلقی می‌شود(۵) به‌طوری که کمیسیون ایمنی محصولات امریکا در سال ۲۰۰۰، ۱۴۷ گزارش فوت بچه‌های زیر ۱۵ سال را در ارتباط با وسایل زمین‌های بازی دریافت نمود. از طرفی اعلام شده که در هر ۲/۵ دقیقه، یک کودک در زمین‌های بازی دچار آسیب می‌شود(۶).

همچنین براساس گزارش Vollman (۲۰۰۹)، در ایالات متحده سالانه حدود ۲۱۱۰۰ کودک به دلیل حوادث ناشی از تجهیزات زمین‌های بازی راهی اورژانس می‌شوند(۷). در بسیاری از کشورها از جمله ایران در رابطه با حوادث صنعتی، اثرات و علل بروز آن‌ها مطالعات گسترده‌ای صورت گرفته است(۸، ۹)، ولی به دلیل اینکه حوادث ناشی از تجهیزات بازی کودکان در پارک‌ها در منبع مشخص ثبت و نگهداری نمی‌شوند امکان استفاده از نتایج آنالیز حوادث بعد از وقوع آن‌ها وجود ندارد. در مطالعه‌ای که منظور بررسی ایمنی کو دکان در زمین‌های بازی پارک‌های شهری در پارک‌های محله‌ای - ناحیه‌ای شهر تهران انجام شده نشان داد که بیش از ۶۶٪/۲۹ وسایل بازی پارکی می‌تواند مخاطرات و آسیب‌هایی را برای کودکان به همراه داشته باشد(۵). در مطالعه‌ای که در والس صورت گرفته است، گزارش شده گه حدود ۹۰ درصد حوادث در زمین‌های بازی که

با زدیدکنندگان، آسودگی آن‌ها را در بهره‌گیری از امکانات این پارک‌ها به همراه داشته باشند. در همین راستا، مطالعه حاضر با هدف بررسی میزان مطابقت تجهیزات بازی کودکان در پارک‌های عمومی شهر گناباد از نظر اینمنی با استانداردهای ملی صورت گرفت.

روش بررسی

پژوهش حاضر از نوع کاربردی است که با ترکیب روش‌های توصیفی و پیمایشی و بهره‌گیری از کارشناسان و استانداردهای اینمنی مربوط به تجهیزات بازی کودکان در مقطع زمانی پاییز و زمستان ۱۳۹۶ در پارک‌های عمومی شهر گناباد صورت گرفت. محدوده پژوهش در این مطالعه، پارک‌های عمومی شهر گناباد بود که در این پارک‌ها دسته‌ای از تجهیزات بازی کودکان، شامل سرسره، تاب و الکلنگ به صورت تمام‌شماری مورد بررسی قرار گرفتند که این بررسی شامل هفت پارک عمومی (پارک انقلاب، پارک جانبازان، پارک مادر، پارک بوستان نیلوفر، پارک دانشگاه آزاد و پارک قوری) بود. در این پژوهش سؤال اولیه و آغازینی که ذهن پژوهشگران را به خود معطوف کرده این بوده است که "هریک از تجهیزات بازی کودکان باید مشمول چه ویژگی‌هایی باشد که اینمن شناخته شوند" و در پی این پرسش اولیه ساختار تحقیق شکل گرفت. اولین گام اجرای فرایند، شناسایی تمامی دارایی‌های اطلاعاتی موجود در حوزه مورد بررسی بود تا پس از آن بتوان عوامل مؤثر در زمینه اینمنی تجهیزات پارک‌ها را به طور کامل مشخص نمود. در این مرحله تمام استانداردهای ملی در زمینه اینمنی تجهیزات بازی کودکان در پارک‌ها جمع‌آوری و کلیه ابعاد اینمنی مربوط به اینمنی سرسره‌ها، تاب‌ها، الکلنگ‌ها (در زمین بازی کودکان در پارک‌ها) از استانداردها استخراج و براساس آن، چکلیست محقق ساخته‌ای ایجاد شد که استانداردهای مربوط به این تجهیزات را در زمینه‌های مختلف بررسی می‌کند. ارزیابی میزان اینمنی تاب، سرسره و الکلنگ‌ها به ترتیب بر اساس الزامات استانداردهای ۶۴۳۶-۲، ۶۴۳۶-۳ و ۶۴۳۶-۶ موسسه استاندارد و تحقیقات صنعتی ایران انجام شد. شیوه گردآوری داده‌ها به صورت میدانی و پیمایشی بوده و پس از انجام ارزیابی کلیه عدم

سلامت کودکان، ضرورت خواهد داشت. این مهم نیز در مرحله نخست مستلزم برقراری شرایط فیزیکی مناسب و ساخت و تجهیزات بازی مبتنی بر اصول اینمنی خواهد بود. ارتقاء سطح اینمنی و بهبود کیفیت تجهیزات مستلزم رعایت استانداردها است. استانداردسازی در سازمان‌ها، به یکسان‌سازی فرایندها و فعالیت‌ها کمک‌کرده و بستر قانونمندی را در کل سازمان، برای انجام کارها تدوین و اجرا می‌کند، همچنین هرگونه بهبودی در سازمان، نیز متنکی بر وجود استانداردهای قابل اعتماد است. در حال حاضر هیچ سازمانی وظیفه بررسی وضعیت اینمنی تجهیزات بازی کودکان را به صورت دوره‌ای بر عهده ندارد. به طور کلی روند ساخت و نصب تجهیزات بازی کودکان در پارک‌های عمومی شهرها بدین صورت است که استانداردهای مربوط به هر یک از تجهیزات توسط موسسه استاندارد و تحقیقات صنعتی ایران تدوین و منتشر شده و به سازندگان این تجهیزات ابلاغ می‌گردد و سازندگان موظف هستند تجهیزات بازی کودکان را بر اساس به روزترین استانداردهای موجود طراحی نمایند. پس از رعایت الزامات مربوطه توسط سازندگان، برای این تجهیزات گواهی استاندارد صادر خواهد شد. با توجه به اینکه مسئولیت خرید، نصب و مدیریت پارک‌ها بر عهده شهرداری می‌باشد، شهرداری موظف است تجهیزاتی را خریداری نمایند که دارای گواهی استاندارد باشند. ولی به دلیل اینکه تعدادی از تجهیزات بازی کودکان در زمانی خریداری شده‌اند و در آن زمان برای این تجهیزات استانداردی وجود نداشته است بعضی از این تجهیزات دارای هیچ گواهی استانداردی نمی‌باشند علاوه بر این تعدادی از تجهیزات نیز که در زمان‌های خریداری شده‌اند دارای گواهی استانداردی هستند که در زمان حاضر دارای هیچ اعتباری نمی‌باشند.

با توجه به اهمیت موارد ذکر شده و اینکه موضوع حوادث کودکان، مسائل اقتصادی و اجتماعی زیادی را شامل می‌شود. برنامه‌های ارتقای سطح سلامت این گروه حساس و موضوعات مربوط به اینمنی تجهیزات بازی در پارک‌ها از جمله موارد مهمی است که قبل از وقوع حوادث و آثار نامطلوب در کودکان باید مورد توجه قرار گیرد. بررسی و ارزیابی وضعیت اینمنی پارک‌ها می‌تواند ضمن بهبود و ارتقا سلامت و کیفیت زندگی

کم الاكلنگ باعث شوک ناگهانی می‌شود. برای هیچ‌کدام از الاكلنگ‌های بررسی شده جای پای مناسب در نظر گرفته نشده است. در تمام پارک‌ها پشتی نشیمنگاه دارای پیش‌آمدگی است و گرد نشده است سایر عدم انطباق‌های الاكلنگ‌های موجود در پارک‌های شهری با الزامات استاندارد ۶۴۳۶-۶ در جدول ۱ نشان داده شده است.

نتایج ارزیابی سرسره‌های موجود در پارک‌های شهری با الزامات استاندارد ۶۴۳۶ نشان داد که به‌طور کلی در ۲۵ مورد از الزامات عدم انطباق وجود دارد. در این مطالعه ۲۰ سرسره مورد بررسی قرار گرفت که در ۱۳ مورد از آن‌ها میله افقی محافظ برای قسمت باز دسترسی تهیه نشده بود و در ۱۵ مورد ارتفاع میله افقی محافظ بین ۶۰۰ میلی‌متر و ۹۰۰ میلی‌متر بالای بخش شروع نمی‌باشد. در ۱۶ سرسره ارتفاع محافظ پهلوی بخش شروع سرسره متصل برابر ۵۰۰ میلی‌متر نمی‌باشد. در ۱۲ سرسره بخش شروع آن‌ها دارای طول حداقل ۳۵۰ میلی‌متر نمی‌باشد. در ۱۵ سرسره انتقال

انطباق‌ها از طریق مشاهده و چکلیست مربوطه جمع‌آوری و میزان انحراف آن‌ها تعیین شد.

یافته‌ها

به‌طور کلی در این مطالعه کلیه پارک‌های (۷ پارک) شهر گتاباد که دارای تجهیزات بازی (سرسره، تاب و الاكلنگ) کودکان بودند مورد بررسی قرار گرفتند. لازم به ذکر است که به دلیل حجم زیاد داده‌ها الزاماتی که در کلیه پارک‌ها رعایت شده بودند (انطباق‌ها) از جداول حذف شدند و فقط نتایجی که حداقل در یکی از پارک‌ها رعایت نشده باشد (عدم انطباق‌ها) در جداول بیان شده است.

نتایج ارزیابی الاكلنگ‌های موجود در پارک‌های شهری با الزامات استاندارد ۶۴۳۶ نشان داد که به‌طور کلی در ۹ مورد از الزامات عدم انطباق وجود دارد. زمین الاكلنگ‌های موجود در پارک جانبازان و پارک قوری دارای سطح جذب ضربه و حفاظ پشتی مناسب نمی‌باشند. علاوه بر این پارک‌ها میرایی بسیار

جدول ۱- تعیین عدم انطباق‌های الاكلنگ‌های موجود در پارک‌های شهری با الزامات استاندارد ۶۴۳۶-۶

الزامات استاندارد ۶۴۳۶-۶	نام پارک دارای عدم انطباق	علت عدم انطباق
آیا الاكلنگ با استاندارد ملی ایران به شماره ۶۴۳۶-۶ مطابقت دارد؟	پارک جانبازان الاكلنگ ۱	عدم وجود سطح جذب ضربه در تمام نقاط برخورد، عدم وجود حفاظ پشتی، از بین رفتن سطح جذب بعضی نقاط
آیا مرکز نشیمنگاه / محل ایستادن، هنگامی که ارتفاع سقوط آزاد در بالاترین موقعیت حرکت اندازه گیری می‌شود باید دارای حداقل ارتفاع سقوط مطابق جدول ۱ استاندارد می‌باشد؟	پارک جانبازان الاكلنگ ۱ و ۲	حداقل فاصله از زمین کمتر از ۲۳۰ میلی‌متر است
آیا حرکت تجهیزات تا رسیدن به انتهای حرکت به گونه‌ای تعدیل می‌شود که هیچ‌گونه ایست ناگهانی یا واژگونی ناگهانی اتفاق نیفتد؟	پارک قوری	پارک جانبازان الاكلنگ ۱ و ۲، جای پا تهیه نشده است
آیا جای پاها در شرایطی که فاصله از زمین کمتر از ۳۰۰ میلی‌متر و سازه میرا نشود برای هر محل نشستن جای پا تهیه شده است؟	پارک جانبازان الاكلنگ ۱ و ۲، مادر، دانشگاه آزاد، قوری	پارک جانبازان الاكلنگ ۱ و ۲، جای پا تهیه نشده است
آیا جای پاها به صورت محکم ثابت شده و بدون استفاده از ابزار امکان چرخاندن آن وجود ندارد؟	پارک جانبازان الاكلنگ ۱ و ۲، مادر، دانشگاه آزاد، قوری	پارک جانبازان الاكلنگ ۱ و ۲، جای پا تهیه نشده است
آیا هنگام آزمون مطابق با پیوست ث استاندارد، هیچ قسمت از جای پا از سمت دیگر سنجه ۳ بیرون نیست؟	پارک جانبازان الاكلنگ ۱ و ۲، مادر، دانشگاه آزاد، قوری	پارک جانبازان الاكلنگ، مادر، دانشگاه آزاد، قوری
آیا مقاطعی که ممکن است کودکانی که در حال عبور هستند به آن برخورد کنند و یا استفاده ممکن است با آن برخورد کند دارای پیش‌آمدگی با شuang کمتر از ۲۰ میلی‌متر نیست؟	پارک جانبازان الاكلنگ، مادر، دانشگاه آزاد، قوری	پشتی نشیمنگاه دارای پیش‌آمدگی است و گرد نشده است
آیا تغییرات در شکل لبه قسمت‌های جلویی و عقبی، پیش‌آمدگی مقاطع، با شuang حداقل ۲۰ میلی‌متر گرد شده است؟	پارک بلوار جانبازان الاكلنگ ۱ و ۲، مادر، دانشگاه آزاد، قوری	پشتی نشیمنگاه گرد نشده است
آیا انحراف به سمت طرفین هنگام آزمون طبق پیوست ت استاندارد که اندازه گیری در فاصله ۲۰۰۰ میلی‌متر از نقطه محور اندازه گیری شود بزرگتر از ۱۴۰ میلی‌متر نمی‌باشد؟	پارک بلوار مادر	انحراف به سمت طرفین ۱۹ میلی‌متر می‌باشد

در این مطالعه پارک انتقالی، پارک شهر و پارک بوستان نیلوفر به دلیل اینکه الاكلنگ نداشتند مورد بررسی قرار نگرفتند

پارک دانشگاه آزاد حداقل فاصله افقی بین نشیمنگاه‌های ۲ تاب مجاور رعایت نشده است. در پارک بلوار جانبازان میزان فاصله تاب‌ها از سطح زمین کمتر از حد استاندارد است. در پارک شهر فاصله افقی بین کناره نشیمنگاه تاب و ساختار مجاور مطابق استاندارد نیست سایر نتایج تعیین عدم انطباق‌های تاب‌های موجود در پارک‌های شهری با الزامات استاندارد ۶۴۳۶-۲ در جدول ۲ نشان داده شده است.

بخش سریدن به بخش خروج با تغییر شیب ناگهانی انجام می‌شود. در ۱۱ سرسره حداقل طول بخش خروج مطابق استاندارد نمی‌باشد سایر نتایج تعیین عدم انطباق‌های سرسره‌های موجود در پارک‌های شهری با الزامات استاندارد ۳-۶۴۳۶ در جدول ۳ نشان داده شده است.

بر اساس نتایج این مطالعه به‌طورکلی در ۱۰ مورد از الزامات استاندارد ۶۴۳۶-۲ عدم انطباق وجود دارد در کلیه پارک‌ها فاصله بین نقاط آویز با الزامات استاندارد ۶۴۳۶-۲ مغایرت دارد. در پارک بلوار مادر، پارک شهر و

جدول ۲- نتایج تعیین عدم انطباق‌های تاب‌های موجود در پارک‌های شهری با الزامات استاندارد ۶۴۳۶-۲

استاندارد ۶۴۳۶-۲	نام پارک دارای عدم انطباق	علت عدم انطباق	آیا هنگامیکه تاب در حالت سکون است حداقل ۳۵۰ میلیمتر از زمین فاصله دارد؟
S=۵۶۰mm, (۵۶۰<۸۰۲)	۲۰% h۷+۳۰۰=۸۰.۲mm	پارک مادر	آیا حداقل فاصله افقی بین نشیمنگاه‌های ۲ تاب مجاور در حالت سکون S می‌باشد؟
S=۵۶۰mm, (۵۶۰<۸۰۲)	۲۰% h۷+۳۰۰=۸۰.۲mm	پارک دانشگاه آزاد و پارک شهر	بطوریکه $S \geq ۲۰. h_7 + ۳۰۰$ میلیمتر
F=۳۷۰mm, (۳۷۰>۴۶۶)	G+۵% h۷=۴۶۶ mm	پارک انقلاب، جانبازان(تاب شماره ۲)، مادر، بوستان نیلوفر، دانشگاه آزاد، پارک شهر و پارک قوری	آیا فاصله بین نقاط آویز F می‌باشد؟ بطوریکه $F \geq G + \frac{5}{100} h_7$
اتصالات و جوش نامناسب		پارک بوستان نیلوفر	آیا هیچ نشانی از ترک، شکستگی یا تغییر شکل دائم با دید طبیعی یا دید مسلح شده مشاهده نمی‌شود؟
سه نشیمنگاه وجود دارد و توسط قسمت‌های تقسیم کننده هم جدا نشده‌اند. که باعث افزایش عبور کودکان می‌شود		پارک دانشگاه آزاد	آیا در هر چهارچوب بیشتر از دو نشیمنگاه تاب وجود ندارد؟ چنانچه در یک چهارچوب بیش از دو تاب وجود دارد آیا توسط قسمتهای ساختاری به چند قسمت تقسیم شده بطوریکه در هر قسمت بیش از دو تاب وجود نداشته باشد؟
یکی از تابها کوچکتر و دیگری بزرگتر است. و دو تاب مخصوص بزرگسالان است		پارک بوستان نیلوفر	آیا در یک بخش از چهارچوب تاب نشیمنگاه گهواره‌ای که برای کودکان کوچکتر است با نشیمنگاه‌های صاف که برای کودکان بزرگتر است با یکدیگر ترکیب نشده‌اند؟
- از وسیله مناسب جهت جذب استفاده نشده است - سطح زمین نامناسب می‌باشد - پهنای نشیمنگاه ۳۸۰ میلیمتر است و سطح جذب ندارد		پارک انقلاب، جانبازان(تاب شماره ۱، شماره ۱ و ۲)، مادر، بوستان نیلوفر،	آیا وسعت سطح جذب ضربه برابر استاندارد می‌باشد؟
با فضای پیاده رو سطح پشتی همپوشانی دارد		پارک جانبازان(تاب شماره ۱)،	آیا فضای سقوط مربوط به تابهای مجاور با چهارچوب‌های متفاوت با یکدیگر همپوشانی ندارند؟
- پهنای نشیمنگاه ۳۹۰ میلیمتر - پهنای نشیمنگاه ۴۰ میلیمتر است		پارک انقلاب، جانبازان(تاب شماره ۱)، پارک دانشگاه آزاد	آیا چنانچه پهنای نشیمنگاه تاب کمتر از ۵۰۰ میلیمتر بوده و از یک یا بیشتر از یک محور چرخش آویزان شده باشد (نوع ۱ و ۲ و ۴) سطح جذب ضربه دارای پهنای حداقل ۷۵ ر ۱ متر می‌باشد؟
دارای سطح جذب میباشد ولی سطح جذب فرسوده شده و در برخی نقاط وجود ندارد.			*** انطباق وجود دارد

جدول ۳- نتایج تعیین عدم انطباق‌های سرسره‌های موجود در پارک‌های شهری با الزامات استاندارد ۶۴۳۶-۳

سوال	انقلاب												جانازان												مادر						
	سرسره ماریچ				سرسره ماریچ				سرسره ماریچ				سرسره ماریچ				سرسره ماریچ				سرسره ماریچ				سرسره ماریچ						
	تونلی	متصل	متصل	خیر	متصل	متصل	خیر	خیر	خیر	خیر	خیر	خیر	خیر	خیر																	
آیا سرسره‌ها با مقررات مندرج در استاندارد ملی ایران به شماره ۶۴۳۶-۱ باشند؟	***		***		***		***		***		***		***		***		***		***		***		***		***		***				
کاملاً مطابقت دارند؟	***		***		***		***		***		***		***		***		***		***		***		***		***		***				
آیا برای سرسره‌های متصل با ارتفاع سقوط بیش از ۱۰۰۰ میلیمتر میله افقی محافظ برای قسمت باز دسترسی تهیه شده است؟	***		***		***		***		***		***		***		***		***		***		***		***		***		***				
آیا ارتفاع میله افقی محافظ بین ۶۰۰ میلیمتر و ۹۰۰ میلیمتر بالای پخش شروع می‌باشد؟	***		***		***		***		***		***		***		***		***		***		***		***		***		***				
آیا ارتفاع محافظ پهلوی بخش شروع سرسره متصل برابر ۵۰۰ میلی متر می باشد؟	***		***		***		***		***		***		***		***		***		***		***		***		***		***				
آیا بخش شروع هر سرسره دارای طول حداقل ۳۵۰ میلیمتر می باشد؟	***		***		***		***		***		***		***		***		***		***		***		***		***		***				
آیا بخش شروع دارای شب به سمت پایین صفر تا ۵ درجه در جهت امتداد سرسره می باشد؟	***		***		***		***		***		***		***		***		***		***		***		***		***		***				
اطول بخش شروع بیش از ۴۰۰ میلیمتر است، پخش شروع به آسانی قابل دسترس است و دارای ارتفاع سقوط بیش از ۱۰۰۰ میلیمتر است.	***		***		***		***		***		***		***		***		***		***		***		***		***		***				
ارتفاع سقوط آزاد بخش شروع بیش از ۲۰۰۰ میلیمتر است.	***		***		***		***		***		***		***		***		***		***		***		***		***		***				
آیا بخش شروع دارای بخش محافظ مطابق با الزامات حفاظت مندرج در استاندارد ملی ایران شماره ۶۴۳۶-۱ است؟	***		***		***		***		***		***		***		***		***		***		***		***		***		***				
آیا بخش محافظ یا در امتداد حفاظت جانی یا خارج از صفحه حفاظ جانی می باشد؟	***		***		***		***		***		***		***		***		***		***		***		***		***		***				
آیا هنگامیکه بخش محافظ جدای از خارج از حفاظ جانی است حداقل انحراف افقی یا عمودی کمتر از ۸۹ میلیمتر می باشد؟	***		***		***		***		***		***		***		***		***		***		***		***		***		***				
آیا برای سرسره‌های متصل هنگامیکه تمام با قسمتی از بخش شروع در شروع یا پهنای بخش محافظ می باشد؟	***		***		***		***		***		***		***		***		***		***		***		***		***		***				
آیا برای سرسره‌های متصل هنگامیکه تمام با سکو است هر نقطه بخش محافظ دارای ارتفاع حداقل ۵۰۰ میلیمتر می باشد؟	***		***		***		***		***		***		***		***		***		***		***		***		***		***				
آیا بخش شروع بگونه ای طراحی شده است که با جهت شروع سرخوندن هم راست می باشد؟	***		***		***		***		***		***		***		***		***		***		***		***		***		***				
آیا حفاظه‌های جانی بخش شروع پیوسته بوده و در امتداد حفاظ جانی بخش سریدن میباشد؟	***		***		***		***		***		***		***		***		***		***		***		***		***		***				
آیا محل اتصال اجزاء مختلف سازه حفاظه‌های جانی خطر به دام افتادن اعضاء بدن کودکان را ایجاد نکرده و هیچ خطری را برای او فراهم نمی کند؟	***		***		***		***		***		***		***		***		***		***		***		***		***		***				

بحث و نتیجه‌گیری

مطالعه حاضر نشان داد در تمام پارک‌های مورد بررسی، عدم انطباق‌های مختلفی وجود دارد که با استانداردهای ملی همخوانی ندارد. زمین الکلنگ‌های موجود در تعدادی از پارک‌های مورد بررسی دارای سطح جذب ضربه و حفاظ پشتی مناسب نمی باشند، میرایی بسیار کم الکلنگ باعث شوک ناگهانی می شود، برای هیچ‌کدام از الکلنگ‌های بررسی شده جای پای مناسب در نظر گرفته نشده است، در تمام پارک‌ها پشتی نشیمنگاه دارای پیش‌آمدگی است و گرد نشده است. به‌طور کلی سطح زیر وسایل بازی باید به اندازه کافی نرم و حجیم باشد تا هنگام سقوط بچه‌ها، مانع آسیب‌دیدگی شود. سیمان، آسفالت، سنگفرش، چمن،

مطابقت تجهیزات بازی کودکان در پارک‌های عمومی شهر گناباد با استانداردهای ملی اینمنی

جدول ۳-نتایج تعیین عدم انطباق‌های سرسره‌های موجود در پارک‌های شهری با الزامات استاندارد-۳

سوال	انقلاب												سایا بخش سریندن دارای حفاظ جانبی محکم با ارتقاع مناسب بر اساس	
	جانازان						مادر							
	سرسره سرسره سرسره سرسره سرسره سرسره	توانی ماربیچ ماربیچ ماربیچ	خیر خیر خیر خیر	متصل متصل متصل متصل	غیر ماربیچ ماربیچ	متصل	سرسره سرسره سرسره سرسره	توانی ماربیچ ماربیچ	خیر خیر خیر خیر	متصل	متصل	متصل		
***	***	***	خیر	خیر	خیر	***	***	***	***	***	***	***	استاندارد مورد نظر می باشد؟	
آیا انتقال بخش سریندن به بخش خروج با تغییر شیب ناگهانی انجام نمی شود؟	***	***	خیر	خیر	خیر	***	***	***	***	***	***	***	آیا انتقال طول بخش خروج مطابق جدول ۲ استاندارد می باشد؟	
آیا انتهای بخش خروج مطابق جدول ۲ استاندارد می باشد؟	***	***	خیر	خیر	خیر	خیر	خیر	خیر	خیر	خیر	خیر	خیر	آیا سرسره بگونه ای طراحی شده است که از متوقف شدن غیر عمدی کودک قبل از رسیدن به بخش خروج پیشگیری می نماید؟	
آیا انتهای سرسره با بخش خروج نوع ۱ به داخل زمین با شعاع حداقل ۵۰ میلیمتر دولا شده یا در زاویه حداقل ۱۰۰ درجه وارونه شده است؟	***	***	***	***	خیر	خیر	خیر	خیر	خیر	خیر	خیر	خیر	آیا طراحی سطح سرسره و سازه های قابل دسترس دور آن بگونه ای است که هیچ قسمت از لباس کودک تواند گیر کند؟	
آیا سطح سرسره و حفاظهای جانبی آن بگونه ای ساخته شده است که بتوان هر گونه تغییر احتمالی که باعث اسباب دیدگی پس از قرار گرفتن در معرض شرایط جوی و تنشهای ناشی از استفاده می شود را در آن برطرف نمود.	***	***	***	خیر	خیر	خیر	خیر	خیر	خیر	خیر	خیر	خیر	چنانچه سطح سریندن یکپارچه نیست آیا بگونه ای است که در آن فواصل مفصل ها حذف شده تا از ایجاد به-های تیز پیشگیری نماید.	
آیا منطقه برخورده در فاصله حداقل ۲ متر (برای بخش خروج نوع ۱) و یک متر (برای بخش خروج نوع ۲ در جلو انتهایی بخش خروج آماده شده است؟	***	***	***	***	خیر	***	***	***	***	***	***	***	آیا بخشهای پوشیده شده با تولن در سرسره های توانی دارای حداقل ارتفاع ورودی ۷۵۰ میلیمتر و حداقل پهنای ورودی ۷۵۰ میلیمتری باشد؟	
***	***	***	***	خیر	خیر	***	***	***	***	***	***	***		

سنی ۵ تا ۱۲ سال باشد، انجام نگرفته است و با تأخیر زمانی و در پس تجربیات جوامع غربی در قالب طرح‌های نوسازی و بهسازی گاهی اقداماتی صورت می‌گیرد(۱۷). نتایج مطالعه عظمتی در رابطه با مدل یابی ساختاری رضایتمندی کودکان از فضاهای باز مجتمع‌های مسکونی نشان داد که متغیرهای عوامل طبیعی (پوشش گیاهی)، فرم فضا و ارگونومی به‌طور مستقیم در رضایتمندی کودکان در فضاهای باز مجتمع‌های مسکونی تأثیر دارند و متغیرهای انعطاف‌پذیری وسائل بازی کودکان، عوامل محرك بصری به‌طور غیرمستقیم بر رضایتمندی کودکان در فضاهای باز مجتمع‌های مسکونی تأثیر دارند(۱۸).

نتایج ارزیابی تابها و سرسره‌های موجود در پارک‌های شهری با استاندارهای ملی نیز حاکی از این است که تقریباً در تمام پارک‌ها عدم انطباق‌های مختلفی با استانداردهای ملی مربوطه وجود دارد. در تاب‌های موجود در کلیه پارک‌ها فاصله بین نقاط آویز با الزامات استاندارد ۶۴۳۶-۲ مغایرت دارد. در بعضی پارک‌ها حداقل فاصله افقی بین نشیمنگاه‌های ۲ تاب

خوانایی و هویتمندی، الگوی کاشت درختان و پوشش گیاهی، فضای پارکینگ، مصالح مورد استفاده برای کف سازی، نیازهای گروههای خاص اجتماعی مانند زنان، کودکان و معلولان، طراحی فضاهای تفریحی و ورزشی و ضرورت امکان نظارت اجتماعی بر فضای پارک مورد توجه قرار نگرفته است و کیفیت طراحی در این بخش‌ها نامطلوب می‌باشد(۱۶). بر این اساس لازم است مدیران شهرها، از جمله مدیران شهرهای کوچک در طراحی ابعاد مختلف اینمنی این تجهیزات، استانداردهای ملی را مدنظر قرار دهند. چرا که در کشور ما طراحی شهری به مفهوم امروزی، سابقه چندان طولانی ندارد و در این بین طراحی فضاهای بازی کودکان خصوصاً گروه سنی ۵ تا ۱۲ سال هم اولویت کمتری را داشته است(۱۷). تاکنون در جوامع اروپایی و امریکایی تحقیقات زیادی در مورد ارتقای فضاهای شهری برای حضور کودکان و طراحی نسل جدید زمین‌های بازی انجام شده و راه حل‌های مختلفی رائئه شده است. اما در جوامع شرقی به ویژه در کشور ما تحقیق جامعی که تمرکز آن روی فضاهای بازی کودکان به ویژه گروه

جدول ۳- نتایج تعیین عدم انطباق‌های سرسره‌های موجود در پارک‌های شهری با الزامات استاندارد ۶۴۳۶-۳

سوال		بوستان نیوفور												دانشگاه آزاد		شهر		قوفری		
نمای جهانی	نمای جهانی	نمای جهانی	نمای جهانی	نمای جهانی	نمای جهانی	نمای جهانی	نمای جهانی	نمای جهانی	نمای جهانی	نمای جهانی	نمای جهانی	نمای جهانی	نمای جهانی	نمای جهانی	نمای جهانی	نمای جهانی	نمای جهانی	نمای جهانی	نمای جهانی	
آیا سرسره‌ها با مقررات مندرج در استاندارد ملی ایران به شماره ۶۴۳۶-۱ دارند؟	کاملاً مطابقت دارند؟	***	***	***	***	***	***	***	***	***	***	***	***	***	***	***	***	***	***	***
آیا برای سرسره‌های متصل با ارتفاع سقوط بیش از ۱۰۰۰ میلیمتر میله افقی محافظت برای قسمت باز دسترسی تهیه شده است؟	آیا ارتفاع میله افقی محافظت پوش شروع سرسره متصل برابر ۵۰۰ میلی متر می باشد؟	***	***	***	***	***	***	***	***	***	***	***	***	***	***	***	***	***	***	***
آیا ارتفاع میله افقی محافظت پوش شروع سرسره متصل برابر ۵۰۰ میلی متر می باشد؟	آیا ارتفاع میله افقی محافظت پوش شروع هر سرسره دارای طول حداقل ۳۵۰ میلیمتر می باشد؟	***	***	***	***	***	***	***	***	***	***	***	***	***	***	***	***	***	***	***
آیا بخش شروع دارای شیب به سمت پایین صفر تا ۵ درجه در جهت امتداد سرسره می باشد؟	اگر طول بخش شروع بیش از ۴۰۰ میلیمتر است، بخش شروع به آسانی قابل دسترس است و دارای ارتفاع سقوط بیش از ۱۰۰ میلیمتر است.	***	***	***	***	***	***	***	***	***	***	***	***	***	***	***	***	***	***	***
آیا بخش شروع دارای بخش محافظ مطابق با الزامات حفاظت مندرج در استاندارد ملی ایران شماره ۶۴۳۶-۱ است؟	آیا بخش محافظ یا امتداد حفاظت جانی یا خارج از صفحه حفاظت جانی می باشد؟	***	***	***	***	***	***	***	***	***	***	***	***	***	***	***	***	***	***	***
آیا هنگامیکه بخش محافظ جدای از یا خارج از حفاظت جانی است حداکثر انحراف افقی یا عمودی کمتر از ۸۹ میلیمتر می باشد؟	آیا هنگامیکه بخش محافظ جدای از یا خارج از حفاظت جانی است حداکثر انحراف افقی یا عمودی کمتر از ۸۹ میلیمتر می باشد؟	***	***	***	***	***	***	***	***	***	***	***	***	***	***	***	***	***	***	***
آیا برای سرسره‌های متصل قسمت باز در حفاظ معادل پهنهای بخش شروع یا پهنهای بخش محافظ می باشد؟	آیا برای سرسره‌های متصل هنگامیکه تمام یا قسمتی از بخش شروع در آنسوی لبه سکو است هر نقطه بخش محافظ دارای ارتفاع حداقل ۵۰۰ میلیمتر می باشد؟	***	***	***	***	***	***	***	***	***	***	***	***	***	***	***	***	***	***	***
آیا بخش شروع بگونه ای طراحی شده است که با جهت شروع سر خوردن هم راستا می باشد؟	آیا بخش شروع پوسته بوده و در امتداد حفاظت جانی بخش سریدن میباشد؟	***	***	***	***	***	***	***	***	***	***	***	***	***	***	***	***	***	***	***
آیا افلاک‌های جانی بخش شروع پوسته بوده و در امتداد حفاظت جانی بخش سریدن میباشد؟	آیا محل اتصال اجزاء مختلف سازه حفاظ‌های جانی خطر به دام افتادن اعضاء بدن کودکان را ایجاد نکرده و هیچ خطری را برای او فراهم نمی کند؟	***	***	***	***	***	***	***	***	***	***	***	***	***	***	***	***	***	***	***
سایا بخش سریدن دارای حفاظت جانی محکم با ارتفاع مناسب بر اساس استاندارد مورد نظر می باشد؟	آیا انتقال بخش سریدن به بخش خروج با تغییر شیب ناگهانی انجام نمی شود؟	***	***	***	***	***	***	***	***	***	***	***	***	***	***	***	***	***	***	***

با تغییر شیب ناگهانی انجام می‌شود و حداقل طول بخش خروج مطابق استاندارد نمی‌باشد. مطالعات انجام شده در رابطه با استانداردسازی تجهیزات بازی کودکان بسیار محدود می‌باشد و اکثر مطالعات انجام شده در رابطه با بررسی وضعیت بهداشتی و ایمنی عمومی پارک‌ها می‌باشد(۲۴-۱۹) و تقریباً تمام مطالعاتی که در زمینه ایمنی پارک‌ها انجام شده است از طریق طراحی پرسشنامه و پرسش و پاسخ از والدین صورت گرفته است. در مطالعه نائینی و همکاران در رابطه با موضوع ایمنی کودکان در

مجاور رعایت نشده است، میزان فاصله تاب‌ها از سطح زمین کمتر از حد استاندارد است و فاصله افقی بین کناره نشیمنگاه تاب و ساختار مجاور مطابق استاندارد نیست. همچنین نتایج ارزیابی سرسره‌ها نشان داد که میله افقی محافظ برای قسمت باز دسترسی تهیه نشده بود، ارتفاع میله افقی محافظ بین ۶۰۰ میلی متر و ۹۰۰ میلی متر بالای بخش شروع نمی‌باشد، ارتفاع محافظ پهلوی بخش شروع سرسره متصل برابر ۵۰۰ میلی متر نمی‌باشد، بخش شروع آن‌ها دارای طول حداقل ۳۵۰ میلی متر نمی‌باشد، انتقال بخش سریدن به بخش خروج

مطابقت تجهیزات بازی کودکان در پارک‌های عمومی شهر گناباد با استانداردهای ملی اینمنی

جدول ۳- ادامه

سوال	بوستان نیلوفر	دانشگاه آزاد	شهر	قوقری
آیا حداقل طول بخش خروج مطابق جدول ۲ استاندارد می‌باشد؟	خیر	خیر	خیر	خیر ***
آیا انتهای بخش خروج مطابق جدول ۲ استاندارد می‌باشد آیا سرسه بگونه‌ای طراحی شده است که از متوقف شدن غیر عمدی کودک قبل از رسیدن به بخش خروج پیشگیری می‌نماید؟	خیر ***	خیر ***	خیر ***	خیر ***
آیا انتهای سرسه با بخش خروج نوع ۱ به داخل زمین با شعاع حداقل ۵۰ میلیمتر دولا شده یا در زاویه حداقل ۱۰۰ درجه وارونه شده است؟	خیر ***	خیر ***	خیر ***	خیر ***
آیا طراحی سطح سرسه و سازه‌های قابل دسترس دور آن بگونه‌ای است که هیچ قسمت از لباس کودک نتواند گیر کند؟ آیا سطح سرسه و حفاظه‌ای جانی آن بگونه‌ای ساخته شده است که بتوان هر گونه تغییر احتمالی که باعث آسیب دیدگی پس از قوار گرفتن در معرض شایط جوی و تشهیای ناشی از استفاده می‌شود را در آن برطرف نمود.	خیر ***	خیر ***	خیر ***	خیر ***
چنانچه سطح سرین یکپارچه نیست آیا بگونه‌ای است که در آن فواصل مفصل ها حذف شده تا از ایجاد لبه‌های تیز پیشگیری نماید.	خیر ***	خیر ***	خیر ***	خیر ***
آیا منطقه برخور در فالصله حداقل ۲ متر ابرای بخش خروج نوع ۱ و یک متر ابرای بخش خروج نوع ۲ در جلو انتهای بخش خروج آماده شده است؟ آیا بخش‌های پوشیده شده با تونل در سرسه‌های تونلی دارای حداقل ارتفاع ورودی ۷۵۰ میلیمتر و حداقل پهنای ورودی ۷۵۰ میلیمتر باشد؟	خیر ***	خیر ***	خیر ***	خیر ***

*** انطباق وجود دارد

که در آن وضعیت اینمنی در پارک‌های شهری شهرب اینده مورد مطالعه قرار گرفت نشان داده شد که از بین ۱۰ پارک مورد بررسی هیچ کدام از شرایط نرمال برخوردار نبودند(۲۲) بر این اساس لازم است مدیران شهری بیش از پیش به این مهم عطف توجه داشته و اقدامات عاجل در بهبود ارتقاء شرایط اینمنی پارک‌های شهری اتخاذ نمایند. نتایج مطالعه کاکایی و همکاران در رابطه با وضعیت اینمنی و بهداشت وسائل و محوطه‌ی عمومی بازی کودکان در پارک‌های شهر ایلام نشان داد که ۷۱/۴۳ درصد از پارک‌های شهرستان ایلام دارای وضعیت متوسطی از نظر شرایط اینمنی و بهداشت وسائل و محوطه‌های بازی کودکان بودند. به ترتیب شاخص‌های ضوابط بهداشتی و اینمنی چرخ‌و‌فلک با صندلی چرخان، تاب، سرسه، وسائل نوسانی، الکلنگ محوری و ضوابط عمومی محوطه بازی کودکان در ۱۰۰٪، ۸۵/۷٪، ۶۶/۷٪، ۶۰٪ و ۵۷/۱٪ موارد دارای وضعیت اینمنی و بهداشتی متوسط بودند(۲۵). بر

زمین‌های بازی پارک‌های شهری در پارک‌های محلی-ناحیه‌ای تهران که در آن ۱۶۰ نفر از اولیاء کودکان مورد پرسشگری قرار گرفتند و بررسی اینمنی محیطی و تجهیزاتی نیز از طریق مشاهدات کارشناسی انجام گرفت نشان داد که در بیش از ۸۹٪ تاب و سرسه‌های مورد بررسی، موارد ساختار فنی این دو وسیله به‌گونه‌ای بوده است که پتانسیل برخوز صدمه را به‌طور قابل ملاحظه‌ای خواهد داشت(۲۳) همچنین بیش از ۶۸٪ وسائل بازی پارکی می‌تواند مخاطرات و آسیب‌هایی را برای کودکان به همراه داشته باشد. عدم مراقبت و نگهداری تجهیزات پارکی باعث شده که مخاطرات ناشی از حرکت، دویدن و راه رفتن بر روی کف‌پوش‌های نصب شده در محوطه‌های بازی وجود داشته باشد. همچنین آنالیزهای آماری مطالعه نائینی و همکاران نشان داد که در ۷۸٪ موارد، مشکلات اینمنی باعث نگرانی مادران از بازی کودکانشان در پارک‌ها شده است(۱۷). همچنین در مطالعه ابراهیم زاده و همکاران

غیر قابل انکار برخوردار است نتایج مطالعه حاضر بر ممیزی ایمنی و ارتقاء سطح ایمنی تجهیزات بازی کودکان تأکید دارد و ارتقاء سطح ایمنی تجهیزات بازی کودکان را به عنوان یک ضرورت بیان می‌کند. طراحی سرسره‌ها و همچنین اصلاح زمین‌های تجهیزات بازی کودکان بر اساس استانداردهای مربوطه در اولویت می‌باشد.

تقدیر و تشکر

این مطالعه به عنوان طرح پژوهشی به شماره ۶۲۵/ت/پ در مرکز تحقیقات توسعه اجتماعی و ارتقاء سلامت معاونت پژوهشی دانشگاه علوم پزشکی گناباد به ثبت رسیده است که نویسندها مراتب تشکر و قدردانی خود را ابراز می‌دارند.

References

1. Fathi S, Razavi MH. Describing how welcoming the citizens of amusement-sporting parks. Int J Sport Stud. 2015;5(1):87-96.
2. Park JO, Shin SD, Song KJ, Hong KJ, Kim J. Epidemiology of emergency medical services-assessed mass casualty incidents according to causes. J Korean Med Sci. 2016;31(3):449-56.
3. Vatani J, Farhadi Hassankiadeh R, Faghihnia Torshiz Yi. The new structure of economic evaluation Health, Safety and Environment - Management System (HSE-MS) approach to estimate the cost of accident human. Iran Occup Health J. 2019;15(6):0-.(Persian).
4. Mohammadfam I. Strategic management based safety: why and how(Editorial). Iran Occup Health J. 2008;5(1):1-5. (Persian).
5. Azadeh A, Nouri J, Mohammad Fam I. The impacts of total system design factors on human performance in power plants. Am J Appl Sci. 2005;2(9):1301-04.
6. Takano T. Health and Environment in the Context of Urbanization. Environ Health Prev Med. 2007;12(2):51-5.
7. Vollman D, Witsaman R, Comstock RD, Smith GA. Epidemiology of playground equipment-related injuries to children in the United States, 1996–2005. Clin Pediatr. 2009;48(1):66-71.
8. Ebrahimipour H, Khani M, Salehabadi S, Heidarabadi AB, Taleghani YM, Mirzaie N, et al. Demographically investigate the trauma resulting from road traffic accidents in injured patients referred to Taleghani Hospital in Mashhad (Khorasan razavi, Iran)-2013. Safe Prom Injur Prev. 2015;2(3):155-60 (Persian).

این اساس همچنین پیشنهاد می‌شود برای ایمن‌سازی پارک‌ها ضمن پیاده‌سازی مدیریت یکپارچه ایمنی، بهداشت و محیط زیست، داده‌های آنتروپومتریک لازم برای طراحی و ساخت ارگونومیک این تجهیزات برای معرفی به صنایع سازنده‌ی تجهیزات بازی پارک‌ها در داخل کشور مهیا گردد. همچنین پیشنهاد می‌شود سازمان‌ها و نهادهای ذی‌ربط در راستای تهیه استانداردهای ابعادی و آنتروپومتریک بکوشند و با تعامل مناسب مراکز تحقیقاتی و موسسه استاندارد و تحقیقات صنعتی کشور، داده‌های اولیه که در طراحی ایمن وسایل بازی نقش مهمی را ایفا می‌کنند فراهم آورند.

مطالعه‌ی کنونی دارای محدودیت‌هایی است از جمله اینکه اولاً چون این یک مطالعه مقطعی بود و به دلیل شرایط اقتصادی، فرهنگی و اجتماعی حاکم بر شهرهای کوچک نسبت به کلان‌شهرها، امکان تعمیم نتایج این مطالعه به کل کشور وجود ندارد دوم، در مطالعه حاضر فقط ۳ مورد از تجهیزاتی که بیشترین فراوانی را داشتند بررسی شد و به دلیلی تنوع تجهیزات بازی کودکان در شهرهای مختلف مخصوصاً کلان‌شهرها، لازم است مطالعات بیشتری صورت گیرد. با این حال این مطالعه نسبت به سایر مطالعات انجام شده دارای امتیازات مهمی می‌باشد که به صورت زیر اشاره می‌شود: اولاً در این مطالعه برای نخستین بار به بررسی وضعیت ایمنی تجهیزات بازی کودکان بر اساس استانداردهای ملی پرداخته شده است. دوماً نتایج این مطالعه برخلاف سایر مطالعاتی که در شهرهای بزرگ انجام می‌شوند و به هیچوجه قبل تعمیم به شهرهای کوچک (که تقریباً اکثر شهرهای کشور را شامل می‌شوند) نیست برای مدیران شهرهای کوچک بسیار قابل استفاده می‌باشد. سوماً این مطالعه، برخلاف سایر مطالعاتی که در زمینه ایمنی پارک‌ها انجام شده و در آن‌ها به کلیات ایمنی پرداخته شده است یک مطالعه کاربردی است و تمام عدم انطباق‌ها در این مطالعه بررسی و بیان شده است که می‌تواند برای مدیران اجرایی و شهری بسیار قابل استفاده باشد.

بر این اساس همان‌گونه که تاکنون نیز مورد تأیید قرار گرفت، استانداردسازی تجهیزات بازی کودکان از نظر ایمنی و توجه به سلامت کودکان در پارک‌های عمومی شهرها از جمله شهرهای کوچک، از ضرورتی

9. Organization WH. Child and adolescent injury prevention: a global call to action. 2005.
10. Sherker S, Ozanne-Smith J, Rechnitzer G, Grzebieta R. Out on a limb: risk factors for arm fracture in playground equipment falls. *Injur Prev.* 2005;11(2):120-4.
11. Rehmani R. Childhood injuries seen at an emergency department. *J Pakistan Med Assoc.* 2008;58(3):114-8.
12. Adelson SL, Chounthirath T, Hodges NL, Collins CL, Smith GA. Pediatric playground-related injuries treated in hospital emergency departments in the United States. *Clin Pediatr.* 2018;57(5):584-92.
13. Fiessel D, Pattison G, Howard A. Severity of playground fractures: play equipment versus standing height falls. *Injur Prev.* 2005;11(6):337-9.
14. Hart R. Containing children: some lessons on planning for play from New York City. *Environ Urban.* 2002;14(2):135-48.
15. Changizi M, Kazemi R, Fakhrian F. Reviews and Ranking of Health, Safety and Environmental Management in Ahvaz Urban Parks. *J Environ Sci Technol.* 2017;19(4):519-30 (Persian).
16. Hoseini H, Rafiei G, Javadian S. Analyzing the pathology of public green spaces designing in urban areas (Case study: Eram Park in Sabzevar). *J Environ Sci Technol.* 2016;18(3):149-71 (Persian).
17. Ebrahimi H, Saeidi Rezvani N, Maani Manjili A. Investigating the Development of Design Principles of Playground Areas for Children by Focusing on Age Group (5-12) (Case Study: Rasht). *Baghe Nazar.* 2011;8(19):31-42 (Persian).
18. Azemati H, Feridonzadeh H. Structural Equation Modeling of Children Satisfaction in Residential Open Spaces. *J Environ Sci Technol.* 2014;15(4):107-12 (Persian).
19. Dinarvandi M, Jafari H, Salehi E, Yavari A, Tassa H. Health, safety and environment management in urban parks. *J Environ Stud.* 2013;39(67):21-2 (Persian).
20. Arjomandi R, Jozi S, Nouri J, Afsharnia A. Health, safety and environment management in urban parks. *J Environ Sci Technol.* 2008;1(10):75-89 (Persian).
21. Azizi JM, Danehkar A. Determination and Analysis of Critical Indicator's Standard for Urban Parks Case Study: Karaj Urban Parks. *Memari-Va-Shahrsazi.* 2012;17(2):75-85 (Persian).
22. Ebrahimzadeh I, Amanpoor S, Hatami D. Assessment Of Safety In Urban Parks Case Study; The City Of Izeh. *Res Urban Plan.* 2015;5(19):57-72 (Persian).
23. Naeini H, Jafari H, Salehi E, Mirlouhi FA. Child Safety In Parks'playgrounds (A Case Study In Tehran's Sub-District Parks). *Iran Occup Health J.* 2010;7(3):32-42 (Persian).
24. Brahmand E, Ghodousi J. A review on health, safety and environment management in Iran's urban parks. *J Manag Syst.* 2014;11(27):10-22 (Persian).
25. Kakayeh H, Rezaei S, Poornajaf A, Noormoradi H, Abbasi A, Ferasati F. Investigating the health and safety of children's playgrounds in the parks of Ilam City in 2011. In: 16th National Conference on Environmental Health of Iran; Tabriz: Tabriz University of Medical Science; 2011.